

تحصیل باما

سوالات احتمالی منطق کتکور انسانی

WWW.TAHSILBAMA.COM

منطق

گزینه ۳

۱

موقعیت حد وسط شکل اول در صغرا محمول در کبری موضوع

شکل دوم در هر دو مقدمه محمول

شکل سوم در هر دو مقدمه موضوع

شکل چهارم در صغرا موضوع در کبری محمول بنابراین پاسخ گزینه ۳ است.

گزینه ۴

۲

گزینه ۲

۳

هرگاه موضوع قضیه حملی یک مفهوم جزئی یعنی اسم خاص یا همراه با اسمهای اشاره این و آن یا داخل گیومه باشد قضیه حملی شخصیه است؛ مانند گزینه‌های ۱ و ۲

تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: قسمت‌های ۱ و ۳ گزینه درست هستند، ولی قسمت دوم گزینه یعنی مثال برای صورت سؤال غلط است؛ زیرا تهران اسم خاص است و سؤال، شخصیه‌ای خواسته که موضوع آن، اسم همراه با این و آن باشد.

گزینه‌های ۳ و ۴: قسمت اول هر دو گزینه نادرست است؛ زیرا صورت سؤال در مورد قضیه شخصیه است نه محصوره.

گزینه ۱

۴

تحصیل باما

عبارت "هر علف‌خواری سم‌دار است" دارای چهار تصور و یک تصدیق است.

گزینه ۱

۵

موجبه کلی ← تداخل ← موجبه جزئی

موجبه کلی ← تقیض ← سالبه جزئی

موجبه کلی ← تضاد ← سالبه کلی

اگر قضیه "هر الف ب است" از مقدمات یک استدلال معتبر باشد و بدانیم که "ب" حد وسط است، قضیه "بعضی ب ج نیست"، نمی‌تواند مقدمه دیگر این استدلال باشد.

چراکه اگر "بعضی ب ج نیست" به‌عنوان مقدمه دوم لحاظ شود؛ علامت حد وسط در هر دو مقدمه منفی می‌شود و قیاس نامعتبر می‌گردد؛ "چون طبق شرایط اعتبار قیاس علامت حد وسط در یکی از دو مقدمات باید مثبت باشد".

در گزینه ۱، خانه را دزد برد = دلالت التزامی، خانه ویران شد = دلالت تضمنی، خانه خالی شد = دلالت تضمنی
در گزینه ۲، خانه خرابم کردی = دلالت التزامی، خانه را خوردی = دلالت التزامی، خانه را بردی = دلالت التزامی
در گزینه ۳، به خانه زنگ زدم = دلالت التزامی، گفتم که شب خانه نمی‌روم = مطابقی، خانه را فردا می‌بینم = دلالت التزامی
در گزینه ۴، با خانه هماهنگ کردم = دلالت التزامی، که همگی شب به خانه برویم = دلالت مطابقی، شام را در پذیرایی خانه بخوریم = دلالت تضمنی

"محمول - محمول" شکل دوم است.

برای حل این گونه سوالات از آخر شروع می‌کنیم:

بعضی ب الف است. ← عکس بعضی الف ب است. ← متداخل بعضی الف ب است.

عبارت "ج" خطای صوری است.

رد گزینه ۳؛ درحالتی که A اخص از B باشد؛ یعنی هیچ مصادیقی غیر از B ندارد و در نتیجه نسبت میان A و نقیض B تباین خواهد بود.
زمانی هم که C اعم از B باشد، یعنی C در برخی مصادیق با B مشترک است و اما برخی مصادیق خاص خود را نیز دارد، اما B هیچ مصادیق مخصوصی نسبت به C ندارد؛ بنابراین نقیض B شامل مصادیق اختصاصی C می‌شود و آن مصادیقی که حتی C نیستند را نیز دربرمی‌گیرد. C نیز در مصادیق اختصاصی‌ای که نسبت به B داشت، بانقیض B مشترک است، مصادیق اشتراکی‌اش با B را نیز شامل می‌شود که نقیض B شامل آن‌ها نمی‌شود، پس نتیجه می‌گیریم که C و نقیض B در برخی مصادیق با یکدیگر اشتراک دارند، هرچند هر یک مصادیق اختصاصی خود را نیز دارند؛ در نتیجه نسبت آن‌ها با یکدیگر عموم و خصوص من وجه خواهد بود.

دقت کنید: در حل این تست با رسم نمودارهای دوائر متداخل، به سرعت و بدون هیچ مشکلی می‌توان به پاسخ رسید.

دیشب خواب وحشتناکی دیدم. - مفهوم، معنی (ذهن)

درس امروز معلم را نفهمیدم. - مصداق (خارج)

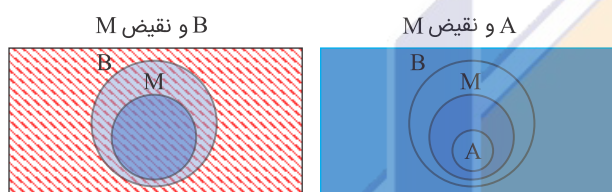
صدای زنگ مدرسه روی اعصاب است. - مفهوم، معنی (ذهن)

در صورتی که در جابه‌جا کردن اجزای قضیه، قاعدهٔ عکس مستوی را به‌درستی رعایت نکنیم، دچار "مغالطهٔ ایهام انعکاس" می‌شویم. اگر موجبهٔ کلیه را به موجبهٔ کلیه عکس کنیم یا برای سالبهٔ جزئیه عکس لازم‌الصدق در نظر بگیریم، دچار این مغالطه شده‌ایم.

در هر تصدیقی که ارائه می‌شود حداقل سه تصور موضوع، محمول و نسبت حکمی مطرح است و هر تصدیق مجهول ما را نیازمند به استدلال می‌کند تا معلوم شود.

در این گونه تست‌ها برای درک رابطهٔ نسب اربعه یا نسبت‌های چهارگانه بین دو مفهوم کلی، بهترین راه تشخیص کشیدن نمودار دوائر متداخل یا نمودار ون می‌باشد.

در این نمودار برای تشخیص نقیض باید بیرون دایره را هاشور زده یا رنگی کرده به شکل‌های زیر توجه کنید.

باتوجه به نمودارها مشخص است که A و نقیض M رابطهٔ تباین دارند و B (آبی) و نقیض M "بخش هاشورخورده" رابطهٔ عموم و خصوص من وجه دارند.

نکته: (وقتی دو مفهوم عام و خاص هستند؛ نقیض عام و خاص رابطهٔ "تباین" دارند و عام و نقیض خاص رابطهٔ "عموم و خصوص من وجه" دارند، که به خوبی درک این مفاهیم با کشیدن نمودار ون یا دوائر متداخل مشخص می‌شود).

قضایای حملی در اولین تقسیم‌بندی به دو دستهٔ محصوره و شخصیه تقسیم‌بندی می‌شوند. در قضایای محصوره ما با مصادیق موضوع کار داریم و بنابراین موضوعات قضایای محصوره تماماً کلی هستند؛ مانند "هر انسانی حیوان است" که ما در اینجا به مصادیق "انسان" کار داریم و مفهوم "حیوان" را بر تک‌تک آن‌ها حمل می‌کنیم، اما در قضایای شخصیه دو حالت ممکن است: یا خود موضوع جزئی است، یا اگر کلی باشد ما به مصادیق موضوع کاری نداریم، بلکه به خود مفهوم آن کار داریم. مثلاً قضیهٔ "ارسطو فیلسوف است" یک قضیهٔ شخصیه می‌باشد، چون موضوع آن (ارسطو) یک مفهوم جزئی و نام خاص یک فرد است؛ همچنین قضیهٔ "سفید رنگ است" نیز یک قضیهٔ شخصیه می‌باشد، چون ما در اینجا به مفهوم سفید کار داریم و به مصادیق آن توجه نمی‌کنیم. باتوجه به این موضوع باید گفت که قضیه‌ای که موضوع آن جزئی است، قطعاً شخصیه خواهد بود و صورت سؤال از ما می‌خواهد تا گزینهٔ صحیح در مورد قضایای شخصیه را انتخاب کنیم.

بنابراین مقدمه، گزینهٔ سوم صحیح خواهد بود. در قضایای شخصیه سور وجود ندارد و به همین خاطر در مربع تقابل نیز ورود نمی‌کند، اما سایر گزینه‌ها در مورد قضایای محصوره هستند که موضوعشان کلی است، اما سورشان جزئی است.

استقرا

گزینه ۳

گزینه (۱): بعضی الف (-) ب (+) نیست، بعضی (ب) (-) ج (+) نیست ← بعضی الف (-) ج (+) نیست.
 گزینه (۲): بعضی الف (-) ب (+) نیست، هیچ ب (+) ج (+) نیست ← بعضی الف (-) ج (+) نیست.
 گزینه (۳): هر الف (+) ب (-) است، بعضی ب (-) ج (+) نیست. ← بعضی الف (-) ج (+) نیست.
 گزینه (۴): بعضی الف (-) ب (-) است، هر ب (+) ج (-) است ← بعضی الف (-) ج (-) است.
 از بررسی بالا صرفاً گزینه (۴) رد می‌شود.
 گزینه‌های (۱) و (۲) پاسخ نیستند چون قیاس‌ها فاقد شرط اول هستند و معتبر نیستند.
 گزینه‌های ۱ و ۲ نامعتبر هستند؛ پس این دو گزینه فاقد نتیجه می‌باشند.
 گزینه‌های ۳ و ۴ هر دو معتبر هستند و تنها گزینه ۳ شرایط صورت سوال را دارد و گزینه ۴ هم رد می‌شود.

گزینه ۱

دادگاه دلالت مطابقی
 شیردل دلالت التزامی
 صندلی دلالت تضمنی

رد گزینه ۲: شهری دلالت مطابقی - پاک دستی دلالت التزامی - منزلی دلالت مطابقی
 رد گزینه ۳: انسان دلالت مطابقی - جامعه دلالت مطابقی - سگی دلالت التزامی
 رد گزینه ۴: شیر دلالت مطابقی - جنگل دلالت مطابقی - حیوانات دلالت مطابقی

گزینه ۲

علت و معلول	عالم و پرهیزگار	تباين	شراب و سرکه
عموم و خصوص من وجه	عموم و خصوص من وجه	مرغ و تخم مرغ	تباين

تحصيل باما